

**Introducing Romans:
Critical Issues in Paul's Most Famous Letter**
Richard N. Longenecker
Eerdmans 2011

Anmeldt af **Peter V. Legarth**

Richard Longenecker er professor emeritus i Ny Testamente ved Wycliffe College, University of Toronto. Han har publiceret en stribe bøger. Selv har jeg haft mest glæde af hans *Biblical Exegesis in the Apostolic Period*. Kronen på Longeneckers værk skal utvivlsomt være en stor kommentar til Romerbrevet, som Longenecker er i fuld gang med at skrive. Hans *Introducing Romans* er en gennemarbejdet introduktion til denne Romerbrevskommentar.

Longenecker inddeler sin fremstilling i *Introducing Romans* i fem dele. I de to første dele drøftes ukontroversielle respektive kontroversielle spørgsmål vedrørende Romerbrevet. Del tre omhandler Paulus' forhold til græsk-romersk retorik og jødiske konventioner ved bibelcitater etc. Efterfølgende er fokus rettet mod tekstkritikken og en række omdiskuterede teologiske temaer i Romerbrevet. I den afsluttende del redegør Longenecker for Romerbrevets opbygning og indhold. Man kommer med andre ord godt omkring i den næsten fem hundrede sider lange fremstilling.

Som sagt redegør Longenecker i første

del for ukontroversielle spørgsmål ved fortolkningen af Romerbrevet. Der er eksempelvis bred enighed om, at Romerbrevet er affattet af apostlen Paulus.

Når det gælder brevets integritet er meningerne delte. Der er megen debat om, i hvilken form brevet oprindeligt har foreligget: 1) en tidlig "kort form" af Rom (uden kap 15-16), 2) en "mellemlang form" (Rom 1-15; 16,25-27) eller 3) den "lange form" (Rom 1,1-16,27). Longenecker tilslutter sig den opfattelse, at den lange form er den oprindelige, og at den korte form og mellemlangen er opstået senere (28-30).

Der er i forskningen mængder af forslag til datering af Romerbrevet, men Longenecker foretrækker vinteren år 57-58. Begrundelsen er, at Paulus' ord om skat kan være foranlediget af en uro om skattebetaling i Rom netop i år 57-58 (49-50).

Der boede reelt mange jøder i Rom i 1. årh. e.Kr. Jøderne mødte både accept og modstand blandt indbyggerne i Rom. Men der synes ikke at have været en stærk organisation af de forskellige jødiske grupper. Ja, det tyder på, at synagogerne i Rom har

haft stærkere bånd til Jerusalem end til hinanden (66). Hvis ikke jøderne forstyrrede den offentlige fred, var de generelt bredt accepterede. Men problemer er på den anden side rapporteret fra år 139 f.Kr. og 19 e.Kr. Værst var Claudius-ediktet fra år 49 e.Kr. Skønsmæssigt blev 15.000-60.000 jøder fordrevet fra Rom ved den lejlighed (69). Og sejren over Jerusalem i år 66-70 e.Kr. påvirkede naturligvis også jøderne i Rom.

Evangeliet kom givetvis til Rom, fordi jødiske pilgrimme fra Rom var i Jerusalem på den første pinsedag (ApG 2,10: και οι επιδημούντες Ῥωμαῖοι). Longenecker konkluderer, at denne information er pålidelig. Konsekvensen er, at jødekristne udgjorde kernen i de første menigheder i Rom, om end der også var mange hedningekristne i disse menigheder, men den tidlige kristendom i Rom havde et klart jødisk præg (71f), og forbindelsen til Jerusalem var stærk. Men efterhånden udgjorde de hedningekristne ifølge Longenecker sikkert majoriteten.

Det er stærkt omdiskuteret, hvorfor Paulus overhovedet skrev Romerbrevet. Teoriene er mange og skal ikke refereres her. Longenecker slutter sin omfattende redegørelse med at konkludere, at Romerbrevet har to primære formål: (a) at give romerne en åndelig gave (1,11) og (b) søge støtte for missionen i vest (1,13; 15,24). Subsidiære formål er (c) at forsvare Paulus imod problematisering af hans person og budskab; desuden (d) rådgivning i en konkret strid i Rom (14,1-15,13) og vedrørende forholdet til øvrigheden (13,1-7).

Den tredje del af Longeneckers fremstilling omhandler konventioner for mundtlige og skriftlig kommunikation i antikken. Paulus ønskede selvsagt at overbevise sine tilhørere, og han benyttede konventionelle virkemidler dertil. Der har

været mange forskellige forslag til, hvilken type retorik, Paulus benytter i Rom, men Longenecker tilslutter sig den opfattelse, at der er tale om en protreptisk retorik (λόγος προτρεπτικός), det vil sige en formanende, opmuntrende tale.

Der er mange bud på, hvilken brevgenre Romerbrevet tilhører. Longenecker er af den opfattelse, at Romerbrevet er et "brev-essay", dvs. belærende materiale i brevform (217).

Anvendelsen af GT i Romerbrevet er ujævn. Der er mange GT-citater og så videre i Rom 1,16-4,25 og i Romerbrevet kapitel 9-11, men ganske få i Romerbrevet kapitel 5-8. Der er givet forskellige forklaringer på dette forhold. Men Longenecker argumenterer for, at den primære forståelsesbaggrund for brevet under alle omstændigheder er at finde i GT.

I den fjerde del gennemgår Longenecker vigtige faser i det tekstkritiske arbejde, herunder tendenser i patristikken, i reformationsperioden med Erasmus (den byzantinske tekst) og i moderne tid med opdagelsen af vigtige håndskrifter som Vaticanus og Sinaiticus. Der er voksende forståelse for betydningen af de meget gamle papyri, for eksempel på side 46.

Efterfølgende tager Longenecker fat på omdebatterede teologiske hovedtanker i brevet, for eksempel *Guds retfærdighed, retfærdiggørelse ved tro, i Kristus* og πίστις Ἰησοῦ Χριστοῦ, som ifølge Longenecker betegner Jesu trofasthed, lydighed i tjenesten i jordelivet og i døden snarere end tro på Jesus Kristus (323). Naturligvis må det nye Paulus-perspektiv også blive behandlet af Longenecker. Sanders har ifølge Longenecker ret i at afvise, at den palæstinensiske jødedom generelt var legalistisk. Men Sanders går for langt i denne afvisning. Ifølge Longenecker er der udsagn i den palæstinensiske jødedom, som er ikke blot

nomistiske, men også legalistiske. Endvidere kritiserer Longenecker Dunn for at begrænse betydningen af lovgerninger til udelukkende at betegne identitetsmærkerne.

Der er en voksende interesse for ære og *skam* som motiver, der spiller en vigtig rolle for antikkens tænkning. Jewett vil endda hævde, at Paulus benytter sådanne kategorier fra begyndelse til slut i Rom.

Forsoningsbegrebet får også en behandling i *Introducing Romans*. Longenecker udtaler her med rette, at Gud altid er subjekt i forsoningen, men der overrasker, at Longenecker i samme åndedrag postulerer, at Gud aldrig objekt for forsoning (341).

I den afsluttende del redegør Longenecker for indholdet af hovedafsnitene i Romerbrevet. Longenecker vil som nævnt mene, at den åndelige gave, som Paulus omtaler i 1,11, i virkeligheden er en betegnelse for Romerbrevet – til erstatning for hans umiddelbare besøg i menigheden.

Rom 1,16-4,25 er ifølge Longenecker en sluttet enhed med sin egen karakter. Det indebærer, at 1,16f anfører, hvad Paulus skriver i denne første sektion; 1,16f sammenfatter ikke indholdet af brevet som sådan. Rom 3,21-4,25 er blevet anset for at være den røde tråd i alt, hvad Paulus skriver i brevet. Men Longenecker foreslår den tese, at 3,21-4,25 skal tolkes som et afsnit, hvor Paulus nævner det, som han og menigheden er fælles om i troen. Afsnittet er kendetegnet ved mange GT-citater, hvilket har særlig relevans i en menighed med dennes stærke tilknytning til Jerusalem. Paulus og menigheden er enige om at have basis i GT og i de givne bekendelsesformler.

Paulus forbereder dermed menigheden på det følgende, hvor han redegør for det evangelium, som han prædiker blandt hedninger (Rom 5-8). Longenecker er af den opfattelse, at menigheden i Rom bestod af

jøde- og hedningekristne, og at menigheden havde et nært forhold til menigheden i Jerusalem og derfor var kendetegnet af vidtrækkende lydighed imod Moseloven. I Rom 5-8 forklarer Paulus nu menigheden i Rom, hvilket budskab han prædiker blandt ikke-jøde: (1) fred / forsoning, (2) den universelle synd / død, (3) synd, død, loven versus nåde, liv og retfærdighed, (4) *i Kristus / i Helligånden*, (5) Guds kærlighed. Paulus ønsker menighedens støtte til proklamationen af dette budskab i vest. Centrum i Romerbrevet er dermed at finde i Rom 5-8 (375f). Paulus bevæger sig fra temaer om *retfærdiggørelse, forløsning, sonoffer* til temaer som *fred og forsoning, at være i Kristus og i Ånden*. Når Paulus prædiker blandt hedninger, kan han ikke forudsætte kendskab til Skriften og tale om en ny Exodus, om retfærdiggørelse etc. Han vælger i stedet temaer som fred og forsoning (5,1-11); han fortæller, hvordan synd og død kom ind i verden (5,12-21), forholdet til synd, død og loven (6,1-7,13), menneskets problem (7,14-25) og den nye væren i Kristus / Helligånden (8,1-30) og slutter med en triumferende proklamation af Guds kærlighed (8,31-39). Rom 5-8 rummer med andre ord indholdet af *den åndelige gave*, som han vil skænke menigheden i Rom (1,11) og af *mit evangelium* (2,16; 16,25). Der er i Rom 5-8 tale om den centrale afsnit i Romerbrevet.

Paulus omtaler i 8,33 den kristne menighed som *Guds udvalgte* i formuleringen *κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ*. Når en sådan vending kan bruges om den kristne menighed, rejser det naturligt spørgsmål om forholdet mellem det kristne evangelium og Guds løfter til Israel. Derfor behandler Paulus i Rom 9-11 Israels placering i Guds frelsesplan.

Rom 12 og 13,8-14 er ifølge Longenecker nært knyttet til Romerbrevet kapitel 5-8 og indgår i det budskab, som Paulus prædike-

de blandt hedninger. I afsnittene 13,1-7 og 14,1-15,13 forekommer derimod materiale, som er specifikt for menigheden i Rom og angår denne menigheds særlige situation.

Som det er fremgået, kommer Longenecker langt omkring i behandlingen af isagogikken til Romerbrevet. Det er vanskeligt at finde aspekter, som ikke er behandlet, om end man godt kunne have ønsket sig en mere fyldig behandling af de teologiske temaer i Romerbrevet.

Longenecker har tydeligvis haft ambition om at redegøre for et maksimalt antal tolkninger af de enkelte sagforhold, som han behandler, men det indebærer til tider en omstændelig og lidt trættende redegørelse, hvor alle mulige detaljer bliver nævnt. Men hvis ikke man fortaber sig i mængden af information, men holder sig hovedanliggendet for øje, er der rigtigt meget at hente i *Introducing Romans*.